

1. Wprowadzenie

Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Tomaszowa Mazowieckiego został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 30 czerwca 2004 roku Nr XXV/252/2004 i jest integralną częścią Programu Ochrony Środowiska dla miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Celem Planu Gospodarki Odpadami jest określenie aktualnego stanu gospodarki odpadami na terenie miasta, określenie przewidywanego kierunku zmian, zaproponowanie działań krótko i długoterminowych zmierzających do poprawy stanu gospodarki odpadami.

2. Podstawa prawna

Celem niniejszego opracowania jest wykazanie postępu w zakresie poprawy gospodarki odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi oraz komunalnymi osadami ściekowymi na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

W okresie do 13 października 2005 roku obowiązywał następujący porządek prawny. Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.) rady gmin zostały zobowiązane do uchwalenia gminnych programów ochrony środowiska do dnia 30 czerwca 2004r. Na mocy art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) gminny plan gospodarki odpadami stanowi integralną część gminnego programu ochrony środowiska i jest tworzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.

Art. 14 ust. 2 oraz art. 15 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach zawiera ogólny zakres zagadnień, który plany gospodarki odpadami powinny odzwierciedlać. Uszczegółowienie tych zapisów są

wytyczne zawarte w § 4 i § 6 pkt. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 333). Natomiast art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku nakłada na organ wykonawczy gminy obowiązek sporządzenia co dwa lata i przedłożenia radzie gminy sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami. Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2005 roku ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458 z późn. zm.) wprowadzono modyfikacje dotyczące:

1. zakresu gminnych planów gospodarki odpadami,
2. okresu sprawozdawczego oraz procedury przygotowania sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami.

Ad. 1. Poprzez zmianę art. 14 ust. 2 oraz uchylenie ust. 3 i 4 w art. 15 ustawy o odpadach doprecyzowany i ujednolicony został ogólny zakres gminnego planu gospodarki odpadami. Z kolei wyłączenie gminnych planów gospodarki odpadami z ust. 7 w art. 15 i dodanie nowego ust. 7a w art. 15 ustawy zawężyło zakres gminnego planu gospodarki odpadami tylko do odpadów komunalnych powstających na obszarze danej gminy oraz przywożonych na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych. Konsekwencją tych zmian, była nowelizacja rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 46, poz. 333 i obowiązuje od 5 kwietnia 2006 roku.

Ad. 2. W art. 14 ustawy o odpadach dodany został ustęp 12 b. Określa on okres sprawozdawczy z realizacji planu gospodarki odpadami, jako okres

dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres.

Ponadto w artykule 14 całkowicie zmieniono brzmienie ust. 13, w którym w pkt. 1 określono, że sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami organ wykonawczy gminy przedkłada radzie gminy oraz zarządowi powiatu w terminie do dnia 31 marca, po upływie okresu sprawozdawczego.

W związku z tym pierwsze sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami zostanie przedłożone radzie gminy i zarządowi powiatu do dnia 31 marca 2007 r. Termin ten wynika zaś z art. 9 ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw, który mówi, że pierwsze sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami obejmuje okres od dnia uchwalenia pierwszego planu gospodarkami odpadami do 31 grudnia 2006 r.

3. Gospodarka odpadami

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych w Tomaszowie Maz. są gospodarstwa domowe, instytucje i zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie miasta. Gospodarkę odpadami komunalnymi realizuje się przez gromadzenie, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów. System zbiórki odpadów w Tomaszowie Maz. prowadzony jest w tak zwanym systemie umownym. Miasto powierzyło wykonywanie zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi podmiotom prawnym w drodze zezwolenia. Są to firmy umieszczone w tabeli poniżej.

EWIDENCJA FIRM WYWOZOWYCH – stan na 31. 12. 2006 r.

	NAZWA FIRMY	RODZAJ ODPADÓW	OKRES
--	--------------------	---------------------------	--------------

1.	ALTVATER SULO Polska Sp. z o.o. Oddział w Tomaszowie Maz. ul. Majowa 87/89 97-200 Tomaszów Maz.	<u>stałe i płynne</u> tel. 724-41-71	czas nieokreślony
2.	„ISZAS” Ireneusz Knap ul. Reymonta 11 97-225 Ujazd	<u>stałe i płynne</u> tel. 719-21-19	05.12.2015
3.	ZUiKZ Jerzy Zysiak ul. Tkacka 16 97-200 Tomaszów Maz.	stałe (z terenów zieleni) tel. 724-21-08	30.06.2008
4.	Zakład Usług Komunalnych „HAK” Stanisław Buczyński ul. Próchnika 25 97-300 Piotrków Tryb.	stałe tel. 649-96-84	30.06.2008
5.	Andrzej Bagiński Transport Zarobkowy ul. Botaniczna 16 97-200 Tomaszów Maz.	stałe (z cementarzy) tel. 724-34-69 604 075-640	30.06.2008
6.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” ul. O. Lange 5 97-200 Tomaszów Maz.	stałe (organiczne i wielkogabaryty ze spółdzielni) tel.30.06.2008	30.06.2008
7.	PHU JUKO Jerzy Szucokocki Ul. 1-go maja 25 97-300 Piotrków Tryb.	stałe tel. 649-94-23	24.10.2015
8.	SITA POLSKA Sp. z o.o. ul. Zawodzie 5 02-981 Warszawa	stałe tel. (0-22) 836-71-60	07.05.2016
9.	Firma Handlowo-Usługowa „WOJ-POL” Ogórek Wojciech Zawada 387 97-200 Tomaszów Maz.	płynne tel. 734-09-39	31.12.2008
10.	Usługi Asenizacyjne Andrzej Augustyniak ul. Chrobrego 15 97-200 Tomaszów Maz.	płynne tel. 719-12-22	31.10.2009
11.	Usługi Asenizacyjne Marek Józwik Olszowiec 9 97-200 Tomaszów Maz.	płynne tel. 710-30-70	26.11.2009
12.	Usługi Asenizacyjne Wojciech Wilanowski ul. Dubois 2 m. 50 97-200 Tomaszów Maz.	płynne	30.06.2008
13.	Usługi Asenizacyjne Zbigniew Świdziński ul. Opoczyńska 129B 97-200 Tomaszów Maz.	płynne tel. 723-18-80	31.03.2010

Odpady stałe:

1. ZUiKZ Jerzy Zysiak
2. HAK
3. Bagiński Andrzej
4. SM „Przodownik”
5. PHU JUKO
6. SITA

Odpady płynne:

1. Wojciech Ogórek
2. Andrzej Augustyniak
3. Marek Józwik
4. Zbigniew Świdziński
5. Wojciech Wilanowski

Odpady stałe i płynne:

1. Altvater
2. „ISZAS” Ireneusz Knap

Na terenie miasta prowadzona jest od wielu lat selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Zgodnie z umową podpisaną w dniu 02. 05. 2002 r. pomiędzy Altvater Sulo Polska Sp. z o.o. w Warszawie Oddział w Tomaszowie Mazowieckim a Zarządem Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, dotyczącą 10-letniej współpracy w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Miasta Tomaszów Mazowiecki zadania związane z jej realizacją wykonuje firma Sulo Polska Sp. z o.o. (wcześniej Altvater Sulo Polska Sp z o.o.) posiadająca stosowne zezwolenie. Również w zakresie zbierania, przygotowania i przekazania do recyklingu segregowanych odpadów opakowaniowych w wyniku zawartych porozumień zawartych pomiędzy REKOPOL Organizacja Odzysku S.A. a Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki i Altvater Sulo Polska Sp. z o.o. działa firma Sulo Polska Sp. zo.o. (wcześniej Altvater Sulo Polska Sp. z o.o.)

**Ilość i rodzaj odpadów komunalnych usuniętych z terenu miasta
Tomaszowa Mazowieckiego w 2004 roku.**

L.p	Kod opadu	Rodzaj opadu	Ilość odpadów usuniętych w Mg
1.	20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	16 934,5
2.	19 08 01	Skratki ?	25,1
		Suma:	16 959,6

Wyżej wymienione odpady, w okresie od 1 I 2004 roku do 31 XII 2004 roku, zostały zdeponowane na Składowisku Odpadów Komunalnych "SITA" Polska Sp. z o.o. 97 - 217 Lubochnia, Lubochnia Górki 68 / 74, położonym w bezpośrednim sąsiedztwie miasta.

1. Segregowane odpady opakowaniowe zebrane w 2004 roku z terenu Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki i przekazane do recyklera.

Powinna być grup 20			Ilość zadeklarowana do Rekopolu w 2004 r.	Ilość przekazana do recyklera w 2004 r.
l.p.	Kod opadu	Rodzaj opadu	Waga w Mg	Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	16,00	15,14
2.	19 12 01	Papier i tektura	-	20,50
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	100,00	108,38
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	50,00	41,12
5.	15 01 04	Opakowania z blachy białej	-	0,99
6.	15 01 04	Opakowania z aluminium	-	0,74
7.	15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	2,00	-
Suma:			168,00	186,87

W rezultacie zrealizowano odzysk na poziomie wyższym niż zadeklarowany na początku roku 2004 r.

2. Segregowane odpady komunalne zgromadzone w 2004 r. na terenie bazy, przygotowane do recyklingu w 2005 r.

l.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	ok. 3,9
2.	19 12 01	Papier i tektura	ok. 6,9
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	ok. 30,0
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	ok. 6,0
5.	15 01 04	Opakowania z blachy białej	ok. 0,2
6.	15 01 04	Opakowania z aluminium	ok. 0,07
7.	15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	ok. 2,2
Suma:			ok. 49,27

3. Odpady komunalne z selektywnej zbiórki odpadów - nie sortowane, zgromadzone na terenie bazy i przeznaczone do recyklingu w 2005 r.: około 250 m³.

Ilość i rodzaj odpadów komunalnych usuniętych z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego w 2005 roku.

L.p.	Kod opadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów usuniętych w Mg
1.	20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	16 600,8

Wyżej wymienione odpady, w okresie od:

- 01.01.2005 roku do 31.10. 2005 roku, zostały zdeponowane na Składowisku Odpadów Komunalnych "SITA" Polska Sp. z o.o. 97 - 217 Lubochnia, Lubochnia Górki 68 / 74;

- 01.11.2005 roku do 31.12.2005 roku, zostały zdeponowane na Składowisku Odpadów Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim, 97 - 300 Piotrków Trybunalski
- SATER Kamieńsk Sp. z o.o. 97 - 360 Kamieńsk ul. Wieluńska 50, Składowisko Odpadów Kąsie.

**Segregowane odpady opakowaniowe i inne zebrane w 2005 roku
z terenu Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki.**

I.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	50,3
2.	19 12 01	Papier i tektura	24,0
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	132,8
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	48,0
5.	15 01 04	Opakowania z metalu	2,0
6.	15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	5,0
Suma:			262,1

W sumie w 2005 roku z nadwyżką zrealizowano odzysk i recykling zadeklarowanej ilości odpadów segregowanych.

Ilość i rodzaj odpadów komunalnych usuniętych w 2006 roku z terenu gminy miasto Tomaszów Mazowiecki

L.p	Kod opadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów usuniętych w Mg
1.	20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	16 655,07

Wyżej wymienione odpady, zebrane w okresie od 01.01.2006 roku do 31.12.2006 roku, zostały unieszkodliwione w następujących instalacjach, znajdujących się na terenie województwa łódzkiego:

- Składowisko Odpadów Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim, 97 - 300 Piotrków Trybunalski;
- SATER Kamieńsk Sp. z o.o. 97 - 360 Kamieńsk ul. Wieluńska 50, Składowisko Odpadów Kąsie;
- Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKOM Sp. z o.o., 97-400 Bełchatów, ul. Staszica 5.
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Rawie Mazowieckiej, 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. J. Słowackiego 70, Składowisko Odpadów w Pukininie.

Segregowane odpady opakowaniowe i inne zebrane w 2006 roku z terenu Gminy - Miasto Tomaszów Mazowiecki, przeznaczone do odzysku i recyklingu.

I.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość zebrana w 2006 r przeznaczona do odzysku i recyklingu
			Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	96,65
2.	19 12 01	Papier i tektura	12,79
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	155,50
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	72,60
5.	15 01 04	Opakowania z metalu	1,12
Suma:			338,66

3.1. Stan formalno – prawny składowisk

Decyzją WIOŚ 28 listopada 2005 r. zamknięto składowisko odpadów w miejscowości Lubochnia – Górki prowadzonego przez firmę SITA POLSKA Sp. z o.o. na którym deponowane były odpady z terenu miasta. W związku z tym, od 29 listopada 2005 r. odpady komunalne deponowane były na następujących składowiskach:

rok 2005

- do 31.10. 2005 roku, odpady zdeponowane na Składowisku Odpadów Komunalnych "SITA" Polska Sp. z o.o. 97 - 217 Lubochnia, Lubochnia Górki 68 / 74;
- od 01.11.2005 roku do 31.12.2005 roku, odpady zdeponowane na Składowisku Odpadów Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim, 97 - 300 Piotrków Trybunalski
- „SATER” Kamieńsk (obecnie „AMEST”) Sp. z o.o. 97 - 360 Kamieńsk ul. Wieluńska 50, Składowisko Odpadów Kąsie;

rok 2006:

- Składowisko Odpadów Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim, 97 - 300 Piotrków Trybunalski;
- SATER Kamieńsk (obecnie „AMEST”) Sp. z o.o. 97 - 360 Kamieńsk ul. Wieluńska 50, Składowisko Odpadów Kąsie;
- Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKOM Sp. z o.o., 97-400 Bełchatów, ul. Staszica 5.
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Rawie Mazowieckiej, 96-200 Rawa Maz., ul. J. Słowackiego 70, Składowisko Odpadów w Pukininie.

Poniżej przedstawiam zebrane informacje dotyczące poszczególnych składowiska odpadów na których deponowane były odpady komunalne z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Informacje są przedstawione w formie „karty składowiska odpadów – stan prawny na dzień 31 grudnia 2006 roku.

4. Selektywna zbiórka odpadów

Jednym z głównych elementów systemu gospodarki odpadami, które są realizowane na terenie miasta jest selektywna zbiórka odpadów. Poprzez wprowadzenie zmian ustawowych dotyczących obowiązku wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów Uchwałą Nr LIV/463/2006 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 29 marca 2006 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Tomaszów Maz. przełożono je na właścicieli nieruchomości, stwarzając odpowiednie warunki do tego. Dzięki zawartej pomiędzy miastem a spółką Altvater Sulo Polska umowie na prowadzenie przez firmę selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta, oraz w efekcie prowadzonej wspólnej akcji propagującej zachowania proekologiczne obywateli w zakresie gromadzenia odpadów udało się wdrożyć ten system w życie i sukcesywnie poszerzać roku. Do tej pory zgodnie z umową pomiędzy Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki a Altvater Sulo Polska selektywną zbiórką odpadów objęto 65 tys. osób – mieszkańców miasta. Realizacja programu selektywnej zbiórki odpadów przedstawia się następująco:

Opis systemu selektywnej zbiórki odpadów w 2004 roku

Zgodnie z obowiązującą umową i w porozumieniu z Urzędem Miasta, selektywną zbiórką odpadów objęto około 55 tys. osób - mieszkańców naszego miasta.

1. a) Pojemniki na odpady segregowane, obsługujące zabudowę wielorodzinną rozstawiono na terenie całego miasta.

W okresie od 2002 r do 2004 r zakupiono w sumie 227 szt. pojemników do selektywnej zbiórki odpadów:

- 88 szt. pojemników z środków Urzędu Miasta,

➤ 139 szt. pojemników z środków firmy Altvater Sulo Polska.

Obecnie 198 sztuk pojemników, funkcjonuje w 65 "gniazdach" selektywnej zbiórki, liczących do 4 pojemników. Poszczególne "gniazda" obsługiwane są co 2 tygodnie.

b) W okresie od 2002 r. do 2004 r. zniszczono 29 pojemników rozstawionych na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki, stanowiących własność Urzędu Miasta i firmy Altvater.

2. Selektywną zbiórką odpadów komunalnych w systemie workowym, objęci są wszyscy indywidualni odbiorcy naszych usług, tj. około 6 000 indywidualnych gospodarstw domowych na terenie całego miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Obszar całego miasta podzielono na XIV rejonów, a wyznaczone co 8 tygodni terminy zbiórki worków pokrywają się z terminami odbioru nie segregowanych odpadów komunalnych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Zainteresowani systematycznie otrzymują nieodpłatnie:

- 120 litrowe plastikowe worki z przeznaczone na opakowania szklane, plastikowe, metalowe oraz opakowania po żywności płynnej typu Tetra-Pak,
- 60 l litrowe plastikowe worki przeznaczone na opakowania z papieru i tekturę oraz makulaturę.

1. W 2004 roku z środków pozyskanych z G.F.O.Ś. i G.W. i dopłaty firmy Altvater zakupiono:

- 10 500 szt. worków o pojemności 120 l. na opakowania ze szkła, plastiku, metalu oraz opakowania po żywności płynnej typu Tetra- Pak,
- 3 000 szt. worków o pojemności 60 l. na makulaturę.

Wartość zakupu: 5 287,97 zł brutto.

2. W 2004 roku z środków pozyskanych z G.F.O.Ś. i G.W. zakupiono 22 pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów.

Wartość zakupu: 20 000,00 zł brutto.

Opis systemu selektywnej zbiórki odpadów w 2005 roku.

1. Liczba obsługiwanych mieszkańców: 65 tys.
2. Liczba gniazd na terenie Miasta Gminy Tomaszów Mazowiecki: 65;
3. Pojemniki na odpady segregowane, obsługujące zabudowę wielorodzinną rozstawiono na terenie całego miasta.

W okresie od 2002 r do 2005 r zakupiono w sumie 249 szt. pojemników do selektywnej zbiórki odpadów:

- 108 szt. pojemników ze środków Urzędu Miasta,
- 141 szt. pojemników ze środków firmy Altvater Sulo Polska,
z tego w 2005 roku:
  - 20 szt. pojemników ze środków Urzędu Miasta,
  - 22 szt. pojemników ze środków firmy Altvater Sulo Polska.

- a) Obecnie 215 sztuk pojemników, funkcjonuje w 65 "gniazdach" selektywnej zbiórki, liczących do 4 pojemników. Poszczególne "gniazda" obsługiwane są co 2 tygodnie.
- b) W okresie od 2002 r. do 2005 r. zniszczono 34 pojemniki rozstawione na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki, stanowiących własność Urzędu Miasta i firmy Altvater.

W 2005 roku ze środków GFOŚiGW zakupiono pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów na kwotę 19 398 zł.

Lokalizacja "gniazd" selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. (2004 i 2005 rok)

1. ul. Partyzantów 5	25.ul. Jałowcowa S.P. 6
2. ul. Głowackiego 44 / 46 - parking	26.ul. Jałowcowa 5
3. ul. Wiejska 48 / Hoża	27.ul. Akacyjowa 4
4. ul. Strzelecka	28.ul. Słoneczna 5 / 7
5. ul. Czołgistów	29.ul. Stolarska S.P. 8
6. ul. Małkowskich 5	30.ul. Beniniego 6
7. ul. Seweryna	31.ul. Ogrodowa 15 / 17
8. ul. Polna 14	32.ul. Sterlinga 11
9. ul. Polna 21/ 23	33.ul. Sterlinga 5
10.ul. Graniczna 17	34.ul. Kwiatowa k / Kościoła
11.ul. Graniczna 27 / 29	35.ul. Kombatantów 11
12.ul. Graniczna 37 / 39	36.ul. Szarych Szeregów 3 / 5
13.ul. Maya 73	37.ul. Warszawska - wieżowiec
14.ul. Zamenhofa 8	38.ul. Handlowa
15.ul. Lange 30	39.ul. Dz. Polskich 3
16.ul. Lange 28	40.ul. Dz. Polskich 5
17.ul. Lange 11	41.ul. Dz. Polskich 7
18.ul. Lange 16	42.ul. Dz. Polskich 9
19.ul. Lange - Biedronka	43.ul. Dz. Polskich 15
20.ul. Sikorskiego 8	44.ul. Dz. Polskich - Biedronka
21.ul. Mazowiecka 2	45.ul. Dz. Polskich - Rolnik
22.ul. Mazowiecka - Biedronka	46.ul. Dz. Polskich 27
23.ul. Mazowiecka 11 / 13	47.ul. Dz. Polskich 33
24.ul. Mazowiecka - L.O.	48.ul. Dz. Polskich 39

- 49.ul. Ostrowskiego 18
- 50.ul. Mielczarskiego 2
- 51.ul. Bardowskiego 2
- 52.ul. Zakątna
- 53.ul. Nadrzeczna S.P.
- 54.ul. Wąwalska
- 55.J. Wojskowa
- 56.ul. Mościckiego Urząd Miasta
- 57.ul. Mościckiego M.D.K.
- 58.ul. Spalska 19 / 27
- 59.ul. Szeroka 13
- 60. ul. Majowa 15 T.B.S.
- 61. ul. Długa 9 / 11
- 62.Ul. Czarnieckiego Przedszkole Nr 2
- 63. ul. Zagajnikowa
- 64. Tomaszów Bar Wodnik n/ Pilicą
- 65. Tomaszów MZK

Opis systemu selektywnej zbiórki odpadów w 2006 roku.

System pojemnikowy

Liczba obsługiwanych mieszkańców: 65 tys. objętych selektywną zbiórka odpadów. **Obecnie na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki zlokalizowanych jest 82 punktów (gniazd) selektywnej zbiórki odpadów składających się od dwóch do czterech pojemników, w których gromadzone są; szkło białe i kolorowe, tworzywa sztuczne (PET) oraz papier.** Poszczególne gniazda obsługiwane są co dwa tygodnie.

System workowy

Selektywną zbiórką odpadów komunalnych w systemie workowym, objęci są wszyscy indywidualni odbiorcy naszych usług, tj. około 6 000 indywidualnych gospodarstw domowych na terenie całego miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Obszar całego miasta podzielono na XIV rejonów, a wyznaczone co 8 tygodni terminy zbiórki worków pokrywają się z terminami odbioru nie segregowanych odpadów komunalnych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Zainteresowani systematycznie otrzymują nieodpłatnie:

- 120 litrowe plastikowe worki z przeznaczone na opakowania szklane, plastikowe, metalowe;
- 60 l litrowe plastikowe worki przeznaczone na opakowania z papieru i tekturę oraz makulaturę.

Lokalizacja "gniazd" selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. (2006 r.)

1. Akacyjowa 4
2. Akacyjowa 10
3. Antoniego (Starostwo)
4. Bardowskiego

5. Barlickiego (Starostwo)
6. Benniego (Apteka)
7. Czołgistów
8. Czarneckiego (Przedszk.)
9. Dzieci Polskich 3
10. Dzieci Polskich 5
11. Dzieci Polskich 7
12. Dzieci Polskich 9
13. Dzieci Polskich 15
14. Dzieci Polskich (Biedr.)
15. Dzieci Polskich 27
16. Dzieci Polskich 29
17. Dzieci Polskich (Milenijna) 33
18. Dzieci Polskich 39
19. Dzieci Polskich 41
20. Długa 82 (TIT)
21. Długa 9/11
22. Głowackiego 44/46
23. Graniczna 19
24. Graniczna 27/29
25. Graniczna 41/43
26. Henrykowska (oczysz.śc.)
27. Handlowa
28. Hoża (Market)
29. Jałowcowa (Apteka)
30. Jałowcowa (Sp.nr.6)
31. Kwiatowa (Tom-Soft)
32. Kombatantów
33. O.Lange (Biedr.)
34. O.Lange 11

35. O.Lange 16
36. O.Lange 28
37. O.Lange 30
38. 11-go Listopada 11
39. Małkowskich
40. Maja
41. Mazowiecka (L.O)
42. Mazowiecka 11/13 (sklep)
43. Mazowiecka 2 (pomnik)
44. Mazowiecka (Biedr.)
45. Mielczarskiego
46. Mościckiego (M.D.K)
47. Majowa 15 (Zak..wodny)
48. Nowowiejska (Lechia)
49. Nadrzeczna (3 L.O)
50. Niska 7
51. Ostrowskiego 18
52. Ostrowskiego (szkoła)
53. Ogrodowa 15/17
54. Ogrodowa PKO
55. Partyzantów 5
56. Polna 14
57. Polna 21/23
58. Piłsudskiego 28
59. Piłsudskiego (J.wojsk.)
60. Rolna
61. Strzelecka1
62. Strzelecka 6
63. Strzelecka 10
64. Seweryna

- 65. Sikorskiego 8
- 66. Słoneczna
- 67. Szeroka 13
- 68. Smugowa 1/13
- 69. Stolarska (Sp.nr 8)
- 70. Szrych Szeregów 3/5
- 71. Spalska (Pilica)
- 72. Sobieskiego
- 73. Sterlinga
- 74. Wąsalska
- 75. Wierzbowa (Dom Działk.)
- 76. Wierzbowa
- 77. Wysoka 10/12 (NIJS)
- 78. Zagajnikowa 1
- 79. Zagajnikowa 7
- 80. Zamenhoffa
- 81. Strefowa 3 (szkoła)
- 82. Polna 28 (Market)

W ramach selektywnej zbiórki zebrano:

w roku 2004

l.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	15,14
2.	19 12 01	Papier i tektura	20,50
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	108,38
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	41,12
5.	15 01 04	Opakowania z blachy białej	0,99
6.	15 01 04	Opakowania z aluminium	0,74
7.	15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	-
Suma:			186,87

w roku 2005

l.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	50,3
2.	19 12 01	Papier i tektura	24,0
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	132,8
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	48,0
5.	15 01 04	Opakowania z metalu	2,0
6.	15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	5,0
Suma:			262,1

w roku 2006

l.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Waga w Mg
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	96,65
2.	19 12 01	Papier i tektura	12,79
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	155,50
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	72,60
5.	15 01 04	Opakowania z metalu	1,12
Suma:			338,66

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego Nr LIV/463/2006 podjęto działania zmierzające do selektywnego zbierania i przekazywania do odbioru następujących strumieni odpadów komunalnych:

1. odpady kuchenne w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej
  - w terminach uzgodnionych z podmiotem uprawnionym – nie rzadziej niż co dwa tygodnie,
2. odpady opakowaniowe wraz z papierem, tekturą, tekstyliami i metalami
  - w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej w terminach uzgodnionych z podmiotem uprawnionym – nie rzadziej niż co miesiąc,

3. odpady niebezpieczne - w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej w terminach uzgodnionych z podmiotem uprawnionym – nie rzadziej niż co dwa miesiące,
4. odpady wielkogabarytowe w zabudowie w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej w cyklu kwartalnym, bądź oddawane przez mieszkańców na bieżąco do GPZON,
5. odpady budowlane i zielone z pielęgnacji ogrodów na indywidualne Zgłoszenie,
6. odpady nieselekcjonowane w zabudowie jednorodzinnej w cyklu dwutygodniowym, w zabudowie wielorodzinnej dwa razy w tygodniu.

Ponadto zgodnie z wyżej wymienioną Uchwałą odpady komunalne, zbierane w sposób selektywny, należy gromadzić w następujący sposób:

- a) odpady kuchenne ulegające biodegradacji;
  - w zabudowie jednorodzinnej właściciel nieruchomości zobowiązany jest wyposażyć ją w odrębny, przeznaczony do tego celu, **pojemnik koloru brązowego** i tam je składać;
  - w zabudowie wielorodzinnej najemca/właściciel lokalu składa do odrębnego **pojemnika koloru brązowego**, w który zarządca nieruchomości ją wyposażył;
- b) odpady opakowaniowe (łącznie) wraz z papierem, tekturą, tekstyliami i metalami oraz odpady niebezpieczne:
  - w zabudowie jednorodzinnej składane są do worków, odrębnych na opakowania i odrębnych na odpady niebezpieczne, dostarczonych przez podmiot uprawniony i przekazywane jemu zgodnie z ustalonym z podmiotem harmonogramem; w zabudowie wielorodzinnej składane są do pojemników, odrębnych na opakowania i odrębnych na odpady niebezpieczne, dostarczonych przez podmiot uprawniony, w które zarządca nieruchomości ją wyposażył;
  - mieszkańcy posiadający przeterminowane leki, mogą także zwrócić je bezpłatnie do aptek, a zużyte baterie do sklepów, które dysponują

- odpowiednimi pojemnikami;
- c) odpady wielkogabarytowe nie wymagają specjalnych urządzeń do zbierania, należy wystawiać je na chodnik przed wejściem do nieruchomości lub na miejsce wyznaczone do tego celu przez zarządcę nieruchomości, z którego odbierane są przez podmiot uprawniony; mogą także być oddane w wyznaczonych harmonogramem terminach do GPZON-u;
  - d) odpady budowlane i zielone są składowane do kontenera dostarczonego przez podmiot uprawniony i w nim odbierane.

5. Odpady niebezpieczne

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla miasta Tomaszowa Mazowieckiego” od roku 2006 w mieście działa gminny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON) dla odbiorców indywidualnych i ewentualnie dla instytucji handlowych. Działając w zgodzie z uwarunkowaniami prawnymi wynikającymi z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.) i obowiązującymi w dziedzinie ochrony środowiska, dotyczącymi gospodarowania odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne oraz w celu ograniczenia ilości odpadów powstałych ze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zleciła firmie Altvater Sulo Polska Sp. z o.o. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim, zorganizowanie Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych. Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych zorganizowano na terenie bazy firmy Altvater Sulo, przy ulicy Majowej 87/89, całodobowo monitorowanej i dozorowanej.

Odbiór odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, dla klienta indywidualnego jest realizowany bezpłatnie na telefoniczne lub pisemne zgłoszenie, a od 2007 roku także w systemie tzw. "wystawek" wg kalendarza zbiórki, w terminach właściwych dla obsługiwanych rejonów. Zbiórka

w poszczególnych rejonach gminy będzie się odbywała raz na kwartał, po uprzednim poinformowaniu władz gminy i ogłoszeniu w mediach.

Odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne zebrane od klientów indywidualnych z gminy Tomaszów Mazowiecki.

<i>Kod odpadu</i>	<i>Rodzaj odpadów</i>	<i>Ilość zebrana w 2006r w Mg</i>
20 01 35*	<i>Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne ...</i>	2,077
20 01 36	<i>Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne ...</i>	

W 2006 roku ze środków GFOŚ i GW na organizację i obsługę Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych wydatkowano 14 640 zł.

Ponadto w mieście wiele sklepów prowadzących działalność handlową w zakresie sprzętu elektrycznego i elektronicznego również prowadzi działalność w zakresie odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zgodnie z ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym z dnia 29 lipca 2005 r.(Dz. U. Nr 180, poz. 1495)

Wykaz firm zbierający zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki.

1.Hempis Sp. z o o z siedzibą w Piotrkowie Tryb. ul. Demczuka 16-28,
zbiera zużyty sprzęt w placówce handlowej ul. Księdza Popiełuszki 58/60 w Tomaszowie Maz.

2. Domator sp. z o. o. siedzibą w Koninie ul. Spółdzielców 5 zbiera
zużyty sprzęt w placówce handlowej w Tomaszowie
Maz. ul. Konstytucji 3 Maja 10/12

3. Apteki Polskie S.A. z siedzibą w Katowicach ul. Wolnego 4 zbiera zużyty sprzęt w placówce handlowej ul. Jana Pawła II 22 w Tomaszowie Maz.

4. Mars S.A. z siedzibą w Gorzowie Wlkp ul. Górczyńska 23 zbiera zużyty sprzęt w placówce handlowej Plac Kościuszki 11 w Tomaszowie Maz.

5. Kaufland Polska Markety Sp. z o o Sp. k. z siedzibą we Wrocławiu ul. Szybka 6-10 zbiera zużyty sprzęt w placówce handlowej ul. Konstytucji 3 maja 1/3 w Tomaszowie Maz.

6. POLBITA Sp. z o.o. ul. Jana Kazimierza 57 01-267 Warszawa zbiera zużyty sprzęt w placówce handlowej „Drogeria Natura” ul. Św. Antoniego 12 97-200 Tomaszów Maz.

7. Ośrodek Informatyczno Szkoleniowy Audax Sp. z o.o. ul. Barlickiego 4 97-200 Tomaszów Maz. zbiera zużyty sprzęt w placówce handlowej w siedzibie firmy j.w.

Również w zakresie odpadów opakowaniowych na terenie miasta budowany jest system odzysku i recyklingu tych odpadów. Firma Altvater Sulo Polska Sp. z o.o. prowadzi od kilku lat na terenie gminy – miasto Tomaszów Maz. selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych. W ramach swych kolejnych działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców miasta zorganizowała bezpłatną zbiórkę baterii i akumulatorów małogabarytowych.

Akty prawne obowiązujące w naszym kraju nakładają szereg obowiązków na wszystkich użytkowników produktów, zakwalifikowanych jako odpady niebezpieczne dla ludzi i środowiska. Nakazują one selektywną zbiórkę

odpadów użytkowych w postaci baterii lub akumulatorów, umożliwiającą późniejszy ich odzysk lub unieszkodliwienie.

W tym celu podjęto współpracę z REBA Organizacją Odzysku S.A., spółką zarządzającą ogólnopolskim systemem zbiórki baterii, wyspecjalizowaną w organizowaniu odzysku baterii i akumulatorów małogabarytowych. Tym samym swymi działaniami włączyliśmy się w Program Publicznej Edukacji Ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi i użytkowymi, stworzony przez Koalicję Edukacji Ekologicznej, zawiązanej przez REBA oraz 8 innych wiodących organizacji odzysku oraz Fundację "Nasza Ziemia".

Segregowane odpady użytkowe w postaci baterii, zebrane w 2006 roku z terenu Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki przekazane do odzysku na rzecz REBA Organizacja Odzysku S.A.

			Ilość zebrana i przekazana do odzysku w 2006 r.
l.p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Waga w Mg
1.	20 01 33*	Baterie i akumulatory	0,2695
2.	20 01 34	Baterie i akumulatory	0,3615
Suma:			0,6310

Opis systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, w postaci użytkowych baterii.

- Działając w imieniu REBA jako *Operator Systemu Zbiórki*, firma ALTVATER SULO rozstawiła w miejscach zbiórki odpowiednie pojemniki z logo REBA i SULO.
- Zebrane baterie są odbierane bezpłatnie po zgłoszeniu telefonicznym lub pisemnym oraz cyklicznie - co najmniej dwa razy w roku.
- Zebrane baterie są deponowane w magazynie odpadów niebezpiecznych na terenie firmy ALTVATER SULO, do czasu przekazania do odzysku zgromadzonej partii transportowej.
- Prowadzona jest pełna ewidencja dotycząca masy zebranych i zagospodarowanych odpadów zgodnie z przepisami obowiązującymi w ochronie środowiska.
- Sporządzane są kwartalne sprawozdania informujące REBA o wynikach zbiórki w poszczególnych miejscach.

***Lokalizacja pojemników do zbiórki baterii - Miasto Tomaszów Mazowiecki -
31.12. 2006 r.***

1.	Urząd Miasta ; Ul. P.O.W. 10/16
2.	Starostwo Powiatowe; Ul. Barlickiego 23
3.	Starostwo Powiatowe; Ul. Św. Antoniego 26
4.	Urząd Gminy; Ul. I. Mościckiego 4
5.	Straż Miejska ; Ul. P.O.W. 10/16
6.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej; Ul. Warszawska 105
7.	Komenda Powiatowa Policji ; Ul. Św. Antoniego 41
8.	Powiatowy Urząd Pracy; Ul. Konstytucji 3 Maja 46
9.	Urząd Poczty Tomaszów Mazowiecki 1 Ul. Mościckiego 14/18
10.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych; Ul. I. Mościckiego 40/42
11.	Urząd Skarbowy; Ul. Mireckiego 37
1.	Uniwersytet Łódzki; Filia w Tomaszowie Maz. ; Ul. Konstytucji 3 Maja 65/67
2.	I Liceum Ogólnokształcące im. J. Dąbrowskiego; Ul. I. Mościckiego 22/24

3.	II Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego; Ul. Jałowcowa 10
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. T. Kościuszki; Ul. Św. Antoniego 29
5.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 im. S. Staszica; Ul. Św. Antoniego 57/61
6.	Zespół Ponadgimnazjalnych Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących ; Ul. Farbiarska 20
7.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Jana Pawła II; ul. Legionów 47

8.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 6; Ul. Strefowa 3
9.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 7 im. S. Hojnowskiego; Ul. Nadrzeczna 17/25
10.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 3; Ul. Legionów 39
11.	Zespół Szkół Nr 4; Szkoła Podstawowa Nr 10; Ul. Ostrowskiego 14
12.	Zespół Szkół Nr 8; Szkoła Podstawowa Nr 8; Ul. Gminna 5/9
13.	Gimnazjum Nr 1; Ul. Stolarska 21
14.	Gimnazjum Nr 2; Ul. Warszawska 95
15.	Gimnazjum Nr 3 im. J. Piłsudskiego; Ul. J. Piłsudskiego 42
16.	Gimnazjum Nr 6; Ul. Jałowcowa 8
17.	Gimnazjum Nr 7; Ul. Św. Antoniego 43/45
18.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. A. Kamińskiego; Ul. L.W. Maya 11/13
19.	Szkoła Podstawowa Nr 7; Ul. Ludwikowska 113/115
20.	Szkoła Podstawowa Nr 12 im. J. Pawła II; Ul. Wiejska 29/31
21.	Szkoła Podstawowa Nr 13; Ul. Niemcewicza 50
22.	Szkoła Podstawowa Nr 14; Ul. J. Słowackiego 28/34
23.	Przedszkole Nr 2 im. M. Kownackiej ul. Czarnieckiego 12/14
24.	Przedszkole Nr 3; Ul. Kombatantów 5
25.	Przedszkole Nr 5; Ul. Niska 20 A
26.	Przedszkole Nr 7; Ul. Jałowcowa 6
27.	Przedszkole Nr 8; Ul. Stolarska 18/20
28.	Przedszkole Nr 9; Ul. Robotnicza 30
29.	Przedszkole Nr 10; Ul. Wąwalska 24
30.	Przedszkole Nr 11; Ul. Farbiarska 51/57
31.	Przedszkole Nr 12; Ul. Kombatantów 1/3
32.	Przedszkole Nr 14; Ul. Maya 6/8
33.	Przedszkole Nr 16; Ul. Konstytucji 3 Maja 36
34.	Przedszkole Nr 17; Ul. Warszawska 103 A
35.	Przedszkole Nr 19; Ul. Strzelecka 14
36.	Przedszkole Nr 20 ; ul. Gen. Sikorskiego 6 A
40.	Miejski Ośrodek Kultury; Ul. Browarna 7
41.	Miejski Ośrodek Kultury; Ul. Św. Antoniego 55
42.	Ośrodek Kultury Tkacz; Al. J. Piłsudskiego 34
43.	Miejska Biblioteka Publiczna ; Ul. Mościckiego 6
1.	"Kodak Expres" I. Sulej i J. Roszczyk; ul. B. Joselewicza 4
2.	"Labo-Foto" Handel i Usługi Fotograficzne; ul. Warszawska 1/3
3.	"Super Foto"; Pl. Kościuszki 2/7
4.	Agencja Fotograficzna FUJI EXPRESS Maria Kamińska; Al. J. Piłsudskiego 1/3
5.	Usługi Fotograficzne Handel Artykułami Detalicznymi K. Kirebiński; Al. J. Piłsudskiego 9
6.	"Tomasz DH"; ul. Św. Antoniego 13

5.1. Azbest

Przeprowadzenia inwentaryzacji odpadów niebezpiecznych oraz planu ich usuwania jest jednym z priorytetów Miasta Tomaszów Mazowiecki w zakresie ochrony środowiska i podnoszenia jego jakości, w tym poprawy gospodarki odpadami.

Celem opracowania programu jest:

- usunięcie stosowanych wyrobów zawierających azbest
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego spowodowanych azbestem
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi PCB, stosowanych w Unii Europejskiej.

Projekt **Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013** (wersja przyjęta przez Radę Ministrów 6 września 2005 r.) zakłada, iż priorytet „Inwestycje i gospodarowanie przestrzenią”, kierunek działań 4 „ Inwestycje służące ochronie środowiska” będą realizowane m.in. poprzez

„wspieranie systematycznego wycofywania z produkcji i użytkowania bądź ograniczanie użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych, tj. przede wszystkim azbestu, PCB, substancji kontrolowanych w sektorze chłodnictwa i klimatyzacji, ołowiu w stopach lutowniczych, sprzęcie elektronicznym i elektrycznym.

Zgodnie z założeniami „Programu usuwania azbestu...” koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest powinni w 100% pokryć właściciele obiektów, w których powstają odpady zawierające azbest

Zgodnie z celami i zadaniami zawartymi w **Planie Gospodarki Odpadami** zmierzając do poprawy gospodarki odpadami w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie odpadów niebezpiecznych w 2005 r. opracowano program informacyjno-edukacyjny dla społeczeństwa dotyczący szkodliwości wyrobów

zawierających azbest i metodach jego bezpiecznego usuwania oraz przeprowadzono inwentaryzację materiałów zawierających azbest.

Azbest znajdujący się na terenie miasta Tomaszów Mazowiecki występuje w postaci płyt azbestowo – cementowych falistych, znajdujących się głównie na dachach budynków, płyt azbestowo - cementowych płaskich stosowanych w budownictwie, głównie do elewacji budynków (np. płyty międzyokienne w blokach typu KOLORYS oraz płyty płaskie do zabudowy ocieplenia z wełny mineralnej), jak również w niewielkiej ilości w postaci płyt dachowych typu „karo”, a także rur azbestowo – cementowych.

Całkowita powierzchnia pokryć azbestowo – cementowych wynosi 163 403 m², w tym płyt falistych (eternit) 147 893 m² + 20% dodawanych na zakładki, tj. **177 472 m²**, płyt płaskich typu „karo” – 5 760 m² + 20% dodawanych na zakładki, tj. **6 912 m²**, oraz płyt płaskich używanych w budownictwie – **9 770 m²**, co daje łącznie powierzchnię **194 154 m²**.

Zakładając średnią wagę 11kg na 1m² (wg Jerzego Dyczka, w zależności od wilgotności płyty – suche lżejsze, namoczone – cięższe, do 12,5-13 kg na 1m²) otrzymujemy **2135,7 tony wyrobów azbestowo – cementowych**.

Przyjmujemy, iż w tych wyrobach czysty azbest stanowi średnio 11,5%.

Do tej ilości należy jeszcze dodać 280 mb rur azbestowo – cementowych Ø80, 15518 mb rur azbestowo – cementowych Ø100, 2582 mb rur azbestowo – cementowych Ø150 oraz 470 mb rur azbestowo – cementowych Ø300, co daje łączną objętość 110,546 m³ masy azbestowo – cementowej, które używane są jako rury wodociągowe w wodociągach miejskich, zarządzanych przez Zakład Gospodarki Wodno – Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim sp. z o.o.

Przyjmując, że rury wodociągowe zawierają ok. 17-18% czystego azbestu otrzymujemy **ok. 19 m³** czystego azbestu w rurach wodociągowych znajdujących się na terenie miasta Tomaszów Mazowiecki.

Stan techniczny pokryć dachowych i płyt elewacyjnych jest na ogół dostateczny, tzn. ogólnie płyty nie są pokruszone ani obstrzępione, a jedynie porośnięte porostami organicznymi lub zabrudzone wodami opadowymi

wymieszanymi z sadzami kominowymi. Nieuszkodzone płyty nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z emisją włókien azbestu do powietrza.

Na naruszenie i niszczenie struktury płyt wpływ mają warunki klimatyczne (erozja związana z przemarzaniem oraz silnym nagrzewaniem płyt), zanieczyszczenia chemiczne powietrza („kwaśne deszcze”), jak również uszkodzenia mechaniczne (pęknięcia, odłamania naroży, wykruszenia krawędzi, dziury).

Na terenie miasta Tomaszów Mazowiecki do natychmiastowego usunięcia (ocena 2I) znajduje się 2689,8m² (wraz z zakładkami) płyt oraz ok. 1100 płyt elewacyjnych 215 m² zmagazynowanych luzem, co daje łącznie 4004,8 m² wyrobów cementowo – azbestowych.

Na kilkudziesięciu budynkach, o łącznej powierzchni płyt 15 892,8 m² (z zakładkami) oceniono stan jako bardzo dobry (III), co oznacza, że do 2009 r. nie muszą być ponownie kontrolowane.

Reszta wyrobów kwalifikuje się do stopnia II, czyli zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest podlega ponownej ocenie w czasie do 1 roku.

Na terenie Tomaszowa Mazowieckiego najwięcej wyrobów zawierających azbest znajduje się na budynkach w osiedlach domów jednorodzinnych: osiedle „Zielone”, po południowej stronie ul. Białobrzeskiej (oś. Ludwików), między ul. O. Lanego a ul. Wierzbową, blokach na osiedlach mieszkaniowych (Obrońców Tomaszowa z 1939 r., Strzelecka), a także na obszarach, gdzie znajdują się, lub do niedawna znajdowały, gospodarstwa rolne np. ul. Zawadzka, ul. Nagórzycka.

Obiekty te były budowane najczęściej w latach 60-tych, 70-tych i wczesnych 80-tych, kiedy eternit był bardzo popularnym (ale też trudnodostępnym) materiałem pokryciowym dachów domów, ale głównie stodół

i budynków gospodarskich. W tamtym czasie nie mówiono o szkodliwości azbestu, nikt nie zdawał sobie sprawy ze szkodliwości tego materiału.

Odrębny problem stanowią płyty elewacyjne (zwłaszcza międzyokienne) montowane na bokach mieszkaniowych. W ostatnim czasie przeprowadzono wiele termomodernizacji ścian zewnętrznych budynków, jednak pod warstwa styropianu i tynku pozostały płyty cementowo –azbestowe.

Stosowanie takich praktyk stosowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe należy uznać za naganne. Płyty przed ocieplaniem budynków powinny zostać zdjęte. Problemem pozostają niewątpliwie duże koszty przeprowadzenia takiej operacji. Choć płyt nie widać, to jednak istnieją (podobnie jak rury wodociągowe cementowo –azbestowe). Problemy związane z azbestem doskonale przedstawiają zamieszczone fotografie

Tomaszów Maz., dnia 16 listopada 2007

r.

WIM.0717/OŚ - 73 /07

Sprawozdanie z wdrożenia

„PILOTAŻOWEGO PROGRAMU EKOLOGICZNEGO
Z ZAKRESU SEGREGACJI ODPADÓW
I OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI”

W kwietniu 2007 roku Wydział Inżyniera Miasta Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim rozpoczął prace nad opracowaniem programu pod nazwą „PILOTAŻOWY PROGRAM EKOLOGICZNY Z ZAKRESU SEGREGACJI ODPADÓW I OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI”, skierowanego do mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Główne cele, jakie zamierzano osiągnąć w ramach tego programu to :

1. ograniczenie masy odpadów niesegregowanych wytwarzanych przez gospodarstwa domowe,
2. zwiększenie ilości odzyskiwanych i przetwarzanych surowców wtórnych,
3. likwidacja dzikich wysypisk odpadów,
4. powstanie trwałych grup mieszkańców, współpracujących z samorządem lokalnym, podejmujących nowe wyzwania w zakresie edukacji ekologicznej,
5. zwiększenie sprzyjającego nastawienia społeczności lokalnej do zagadnień właściwej gospodarki odpadami,
6. wypracowanie właściwych postaw właścicieli psów.

Wraz z podjęciem działań zmierzających do opracowania programu wystąpiono do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi z wnioskiem o udzielenie dotacji na przedmiotowe zadanie.

Zgodnie z umową dotacji zawartą w dniu 13 września 2007 r. na kwotę 20 960 zł zostaliśmy zobowiązani do wykonania następujących zadań w ramach omawianego programu ekologicznego:

1. zakup koszy na odpady zwierzęce – koszt w całości pokryty ze środków GFOŚ i GW w wysokości 5 200 zł,
2. opracowanie graficzne oraz druk plakatów i ulotek – z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 800 zł, całkowity koszt 1 000 zł,
3. przygotowanie płyty (matki) DVD – z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 2 800 zł, całkowity koszt 3 500 zł,
4. przygotowane płyty (matki) CD –z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 1 440 zł, całkowity koszt 1 800 zł,
5. inauguracyjne przedstawienie ekologiczne - z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 1 600 zł, całkowity koszt 2 000 zł,
6. cykl przedstawień o tematyce ekologicznej w szkołach i przedszkolach - z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 6 480 zł,

całkowity koszt 8 100 zł,

7. ekologiczne pikniki rodzinne - z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 1440 zł, całkowity koszt 8100 zł,

8. zakup nagród za udział w akcji „SPRZĄTANIE ŚWIATA 2007” - z dofinansowaniem ze środków WFOŚ i GW w wysokości 6400 zł, całkowity koszt 8000 zł,

9. odbiór odpadów po akcji „SPRZĄTANIE ŚWIATA 2007” - koszt w całości pokryty ze środków GFOŚ i GW w wysokości 8000 zł.

Całość zadania zamknęła się w kwocie 39 400 zł, a udział finansowy środków własnych ukształtował się na poziomie kwoty 18 440 zł. Środki finansowe przeznaczone na zabezpieczenie udziału własnego pochodziły w całości z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W czasie realizacji programu rozszerzono jego zakres o 16 przedstawień ekologicznych w przedszkolach i szkołach oraz dodrukowanie 2 000 plakatów z zamiarem rozwieszenia ich na terenach spółdzielni mieszkaniowych oraz w sklepach znajdujących się na terenie miasta. Działania te zwiększyły udział własny o kwotę 6 076 zł, co dało razem kwotę 24 516 zł.

ZADANIE 1 - Zakup koszy na odpady zwierzęce

Zakupiono 19 koszy na odpady zwierzęce, które zostały ustawione na terenie miasta :

- 1) w pasach drogowych dróg gminnych :
  - ul. Browarna - 1 szt.
  - ul. Polna - 1 szt.
  - ul. Szkolna - 1 szt.
  - ul. Podleśna - 1 szt.
  - ul. ks. Ściegienego - 1 szt.
  - ul. PCK - 1 szt.
- 2) na terenach komunalnych :
  - na bulwarach nad Wolbórką - 1 szt.
  - przy ul. gen. Sikorskiego - 1 szt.
  - za „Biedronką” przy ul. Mazowieckiej - 1 szt.
  - przy ul. Nowowiejskiej - 1 szt.
  - przy ul. Mościckiego - 2 szt.
  - przy ul. P.O.W. - 1 szt.

- przy ul. Św. Antoniego - 4 szt.
- przy ul. Jana Pawła II (skwer przed szpitalem) - 1 szt.
- przy ul. O. Lange - 1 szt.

Tym samym podjęta została próba wyrobienia u właścicieli psów nawyku sprzątanania po swoich pupilach.

Temu przedsięwzięciu sprzyja również inicjatywa rozdawania zestawów higienicznych dla zwierząt osobom opłacającym podatek za posiadanie psa. Do działań tych włączyła się również Straż Miejska, której funkcjonariusze będą rozdawali zestawy higieniczne napotkanym w czasie patroli właścicielom psów.

Liczba zakupionych w bieżącym roku koszy na odpady zwierzęce jest z całą pewnością za małą. Dopiero systematyczne dokonywanie zakupów w kolejnych latach pozwoli na pełne zaspokojenie potrzeb miasta w tym zakresie.

ZADANIE 2 – Opracowanie graficzne oraz druk plakatów i ulotek.

Opracowano i wydrukowano plakaty i ulotki tematycznie związane z założeniami programu.

Plakaty zostały umieszczone :

- na terenie Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, w tym również na tablicach informacyjnych,

- na słupach ogłoszeniowych na terenie miasta.

Ponadto odpowiednie ilości plakatów przekazano do spółdzielni mieszkaniowych „Przodownik”, „Grota” i „Nasza Chata” oraz do Tomaszowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. celem ich rozwieszenia w klatkach schodowych budynków mieszkalnych podległych poszczególnym zarządom.

Odpowiednie ilości plakatów i ulotek przekazano również do przedszkoli oraz szkół, z prośbą o rozdanie ich uczniom, a także do sklepów na terenie miasta z prośbą o ich umieszczenie w witrynach sklepów.

ZADANIE 3 – Przygotowanie płyty (matki) DVD

Została przygotowana płyta-matka DVD zawierająca reportaż z terenu miasta.

W reportażu zostały pokazane zarówno takie miejsca, którymi miasto może się pochwalić, jak np. rezerwat przyrody „Niebieskie Źródła”, jak i takie, które nie przynoszą miastu chluby, jak np. dzikie wysypiska śmieci. Prezydent miasta Rafał Zagozdón przedstawił problemy związane z segregacją odpadów,

a jego zastępca Grzegorz Haraśny omówił obowiązki, jakie spoczywają na właścicielach psów. W ww. sprawach wypowiedział się także funkcjonariusz Straży Miejskiej. Ponadto pokazano, jak wygląda segregacja odpadów na terenie bazy firmy SULO Polska Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Majowej 87/89.

Kopie płyty DVD przekazano do przedszkoli i szkół celem jej wykorzystania na lekcjach związanych z ekologią i ochroną środowiska.

ZADANIE 4 – Przygotowanie płyty (matki) CD

Wykonano płytę (matkę) CD zawierającą piosenki wraz z komentarzem, które zostały opracowane wyłącznie na potrzeby programu.

W piosenkach i komentarzach w ciekawej i przystępnej dla dzieci formie przedstawione są różnego rodzaju zagadnienia, które mają na celu propagowane zachowań proekologicznych.

Kopie płyty CD przekazano do przedszkoli i szkół celem jej wykorzystania na lekcjach związanych z ekologią i ochroną środowiska.

ZADANIE 5 – Inauguracyjne przedstawienie ekologiczne

Impreza inauguracyjna całego programu miała miejsce w dniu 14 września 2007 r. na muszli koncertowej w Parku Miejskim.

Imprezę rozpoczął prezydent miasta Rafał Zagozdon, który omówił podstawowe cele i założenia programu.

W czasie tej imprezy podsumowano również akcję „SPRZĄTANIE ŚWIATA 2007”, podczas której 5 510 zgłoszonych uczestników zebrało 241,02 m³ odpadów.

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki sfinansowała odbiór odpadów zebranych w akcji w kwocie 7 999, 96 zł. Natomiast firma SULO Polska Sp. z o.o. dofinansowała koszt transportu odpadów, a ponadto zasponsorowała zakup worków i rękawic dla uczestników, a także rozwiozła je do wszystkich placówek oświatowych oraz zebrała worki z odpadami.

Zarówno w czasie imprezy inauguracyjnej, jak i podczas trzech ekologicznych pikników rodzinnych dzieci oraz rodzice mieli okazję obejrzyć przedstawienie ekologiczne oparte na kanwie legendy o smoku, które zostało przygotowane przez krakowskich aktorów z „MEDIA-PULS STUDIO”.

Nie była to jednak tradycyjna wersja tej powszechnie znanej bajki, bo poza smokiem, królewną Wandą i szewczykiem, pojawił się również „śmieciotwór”. Aktorzy w bardzo ciekawy i pomysłowy sposób przedstawiali problemy związane z ochroną środowiska, segregacją odpadów oraz koniecznością dbania o czystość i porządek. A do wspólnej zabawy udało im się wciągnąć nie tylko dzieci, ale również ich opiekunów.

Dodatkowymi atrakcjami były konkursy i quizy związane tematycznie z treściami ekologicznymi zawartymi w przedstawieniu. Chętnych do udziału w konkursach i quizach nie brakowało. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że wszyscy uczestnicy byli nagradzani drobnymi upominkami.

Ponadto podczas imprezy inauguracyjnej został ogłoszony konkurs zbiórki opakowań szklanych w dwóch kategoriach – grupowej i indywidualnej. Konkurs ten został zorganizowany pod patronatem medialnym Tomaszowskiego Informatora Tygodniowego oraz przy współpracy z SULO Polska Sp. z o.o. – fundatorem pierwszej nagrody w konkursie indywidualnym.

ZADANIE 6 – Cykl przedstawień o tematyce ekologicznej w szkołach i przedszkolach

Początkowo zaplanowano 27 przedstawień ekologicznych w szkołach i przedszkolach. Ta liczba okazała się jednak niewystarczająca i konieczne stało się zaplanowanie dodatkowych 16 przedstawień, co w sumie dało 43 przedstawienia w szkołach i przedszkolach.

Przedszkolaki i uczniowie szkół podstawowych obejrzeni przedstawienie o tematyce ekologicznej oparte na kanwie legendy o smoku wawelskim, którego forma została nieznacznie zmieniona w stosunku do przedstawień, jakie odbywały się podczas pikników ekologicznych. Dla uczniów gimnazjów zaproponowano przedstawienie o formie dostosowanej do ich wieku.

Dzieci i młodzież uczestnicząca w przedstawieniach zapoznawane były z problemami dotyczącymi segregacji odpadów. Uczulano je na konieczność podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia ilości odpadów komunalnych „u źródła”. Zwracano również uwagę na niedostatki w realizowaniu zadań nałożonych na właścicieli psów, wskazując na konieczność nie tylko sprzątnięcia po swoich pupilach, ale także właściwego wypełniania obowiązków w zakresie opieki weterynaryjnej.

W pierwszej turze przedstawienia odbyły w dniach od 8 do 11 października oraz od 15 do 19 października 2007 r. w następujących szkołach i przedszkolach :

Lp.	Nazwa	Ilość osób	Termin przedstawień	Ilość przedstawień
1.	Przedszkole Nr 2	107	08. 10. 2007 r.	1
2.	Przedszkole Nr 3	132	08. 10. 2007 r.	1
3.	Przedszkole Nr 5	102	08. 10. 2007 r.	1
4.	Przedszkole Nr 7	100	09. 10. 2007 r.	1
5.	Przedszkole Nr 8	141	09. 10. 2007 r.	1
6.	Przedszkole Nr 9	62	09. 10. 2007 r.	1
7.	Przedszkole Nr 10	60	10. 10. 2007 r.	1
8.	Przedszkole Nr 11	110	10. 10. 2007 r.	1
9.	Przedszkole Nr 12	140	10. 10. 2007 r.	1
10.	Przedszkole Nr 14	135	11. 10. 2007 r.	1
11.	Przedszkole Nr 16	109	11. 10. 2007 r.	1
12.	Przedszkole Nr 17	110	11. 10. 2007 r.	1
13.	Przedszkole Nr 19	137	15. 10. 2007 r.	1
14.	Przedszkole Nr 20	107	15. 10. 2007 r.	1
15.	Szkoła Podstawowa Nr 7	201	15. 10. 2007 r.	1
16.	Szkoła Podstawowa Nr 1	858	16. 10. 2007 r.	4
17.	Szkoła Podstawowa Nr 13	595	17. 10. 2007 r.	3
18.	Szkoła Podstawowa Nr 14	639	18. 10. 2007 r.	3
19.	Zespół Szkół Nr 4 (klasy 1-6)	639	19. 10. 2007 r.	2

W drugiej turze przedstawienia zaplanowane są w terminie od 19 do 23 listopada 2007 r. w następujący sposób:

Lp.	Nazwa	Ilość osób	Termin przedstawień	Ilość przedstawień
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	805	19. 11. 2007 r.	4
2.	Zespół Szkół Nr 8 (klasy 1-6)	452	20. 11. 2007 r.	2
3.	Gimnazjum Nr 1	253	20. 11. 2007 r.	1
4.	Zespół Szkół Nr 4 (gimnazjum)	371	21. 11. 2007 r.	2
5.	Gimnazjum Nr 3	463	22. 11. 2007 r.	2
6.	Gimnazjum Nr 6	468	22. 11. 2007 r.	2
7.	Gimnazjum Nr 2	246	23. 11. 2007 r.	1
8.	Gimnazjum Nr 7	475	23. 11. 2007 r	2

Poniżej przedstawiono niektóre opinie o przedstawieniach :

„Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 7 mieli okazję obejrzeć przedstawienie pod tytułem „Spotkanie z potworem Śmieciotworem”.

Interaktywne widowisko łączyło legendę o smoku wawelskim z treściami ekologicznymi. Zagadnienia ekologiczne prezentowane były w sposób zrozumiały i przystępny dla uczniów od pierwszej do szóstej klasy. Występ aktorek wzbudzał zainteresowanie i entuzjazm dzieci, przybliżył tematykę związaną z potrzebą ochrony środowiska , uczył właściwej segregacji odpadów. Widzowie spontanicznie i chętnie reagowali na wydarzenie rozgrywające się na scenie i umiejętnie zachęceni przez aktorów, sami w nich uczestniczyli. Śmiało odpowiadali na pytania, które sprawdzały ich wiedzę zdobytą na podstawie oglądanego przedstawienia .

Występ urozmaicony rytmicznymi piosenkami, oglądało się z przyjemnością. Była to ciekawa lekcja ekologii.”

„Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 14 mieli przyjemność zapoznania się z historią smoka wawelskiego, która tylko na początku znana była z legendy, gdyż od pewnego momentu o losach smoka i niektórych postaci mogły decydować dzieci. Ciekawym elementem przedstawienia było przeniesienie się w czasie legendarnych postaci i uświadomienie przez nich wszystkim oglądającym dzieciom jak wiele poważnych problemów ma miejsce w otaczającym nas świecie. Nietypowe jak na znaną baśń - przesłanie ekologiczne pozwoliło zapoznać się nie tylko z bolączką naszych czasów, a więc degradacją środowiska naturalnego ale również nauczyło jak należy temu zapobiegać. Jednym słowem, była to lekcja ekologii na wesoło, która podpowiadała dzieciom gotowe rozwiązania poszczególnych problemów ekologicznych i zachęcała do działania na rzecz ochrony przyrody.

W czasie przedstawienia aktorzy nawiązali bardzo dobry kontakt z młodszą publicznością, która żywo reagowała i chętnie włączała się w proponowane zabawy, odpowiadała na pytania i wykazywała ogromne zainteresowanie spektaklem.”

„Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 10 w Tomaszowie Maz., wraz z nauczycielkami, mieli okazję obejrzeć przedstawienie teatralne pt. " Śmieciostwór". Odbyło się ono dla dwóch grup, na trzeciej i czwartej godzinie lekcyjnej.

Pragniemy serdecznie podziękować za bardzo ciekawy występ propagujący ekologię i tym samym, tak wspaniale integrujący się z tematami systematycznie realizowanymi w naszej szkole.

Szczytny cel, bardzo dobry pomysł, szczególnie cenny w czasach dominacji kultury masowej, nastawionej najczęściej na dostarczanie łatwej rozrywki oraz szczególnie cenny tu, w Tomaszowie Maz., gdzie dzieci nie mają okazji do częstych spotkań ze sztuką teatralną.

Przedstawienie potwierdziło to, że teatr można stworzyć wszędzie. Nie potrzeba do tego wielkiej sceny, bogatej scenografii - wystarczy bardzo dobry pomysł; kolorowa, ciekawa scenografia; aktorzy w pięknych kostiumach potrafiący nawiązać kontakt z widzami oraz.....skromny szkolny korytarz.

Udowodniły to Panie, które przygotowały przedstawienie "Śmieciostwór". Należą im się słowa uznania i wielkie brawa. Przygotowane przedstawienie spotkało się z dużym zainteresowaniem uczniów." Gorące" oklaski były potwierdzeniem tego, że praca Pań - Aktorek nie poszła na marne.

Pragniemy dodać, że poprzez swój teatralny występ, Panie nie tylko wpływały na wyobraźnię uczniów, ale poprzez włączanie ich oraz nauczycieli do teatralnej zabawy potęgowały siłę przeżyć i doznań.

Bardzo nam się podobało. Dziękujemy.

Pozwalamy sobie również wyrazić życzenie ponownego teatralnego spotkania w naszej szkole."

„Na terenie Przedszkola Nr 2 w ramach „Programu w zakresie segregacji odpadków i obowiązków właścicieli psów” organizowanego przez Urząd Miasta odbył się teatrzyk o tematyce ekologicznej „Smok wawelski i Śmieciotwór”, który obejrzało 81 dzieci z wszystkich grup wiekowych..

Barwny, widowiskowy i bogaty w treści spektakl uświadomił dzieciom, jak ważną rolę w życiu człowieka odgrywa czyste środowisko, a także troska o to, aby przyszłe pokolenia żyły w zdrowym, kolorowym świecie. Segregowanie odpadów i racjonalne ich wykorzystanie na pewno w dużym stopniu przyczyni się do lepszego życia.

Dzieciom spektakl bardzo się podobał, wywołał uśmiech na ich twarzach, a także skłonił do wielu rozmów na poruszane w nim tematy.

Dziękujemy za pomysł i czekamy na więcej."

„W dniu 09.X.2007r., w Przedszkolu Nr 9 odbyło się przedstawienie ekologiczne. Występ wzbudził ogromne zainteresowanie dzieci i nauczycieli. W treść przedstawienia zostały wplecione elementy ekologii. Dzięki bajce granej przez prawdziwych aktorów, dzieci dostrzegły własne możliwości i własną rolę w edukacji ekologicznej. Zauważyły wpływ ich stylu życia na środowisko. Dowiedziały się jak ważne jest sprzątanie śmieci i ich segregacja. Do słownika przedszkolaków weszło nowe słowo recykling. Przedstawienie spełniło nasze oczekiwania, była to bowiem bardzo ciekawa forma rozbudzania zainteresowań ochroną środowiska, rzadziej stosowana w pracy z dziećmi ze względu na występ aktorów. Chcielibyśmy, aby takie działania były kontynuowane bo uczestnicząc w takim przedsięwzięciu wychowujemy dzieci odpowiedzialne za środowisko naturalne."

ZADANIE 7 – Ekologiczne pikniki rodzinne

Dwa ekologiczne pikniki rodzinne odbyły się w dniach 17 i 23 września 2007 r. na muszli koncertowej na terenie Parku Miejskiego.

Trzeci ekologiczny piknik rodzinny odbył się na terenie Skansenu Rzeki Pilicy w dniu 7 października 2007 r. i stanowił podsumowanie dotychczas podjętych działań.

Ostatni piknik był również okazją do podsumowania ogłoszonego już na imprezie inauguracyjnej konkursu zbiórki opakowań szklanych.

Tymczasowy punkt, w którym odbierano i ważono opakowania szklane, został urządzony przy wejściu do Skansenu Rzeki Pilicy. Punkt ten działał od godziny 14⁰⁰ do 17³⁰.

Firma SULO Polska Sp. z o.o. dostarczyła kontenery, samochody do transportu kontenerów i szkła w workach oraz wagę. Pracownicy SULO Polska Sp. z o.o. zajęli się też ważeniem, przerzucaniem oraz transportem szkła.

Natomiast pracownicy Wydziału Inżyniera Miasta prowadzili obsługą merytoryczną konkursu, tzn. wydawali pokwitowania z potwierdzeniem ilości dostarczonych odpadów szklanych, a następnie wyłonili zwycięzców konkursu.

Zainteresowanie konkursem było bardzo duże, co było też pewnym zaskoczeniem dla organizatorów. Okazało się, że jeden kontener to stanowczo za mało i trzeba było sprawnie dowozić kolejne kontenery.

Dzięki skutecznym działaniom informacyjnym prowadzonym w szkołach i przedszkolach oraz na stronach Tomaszowskiego Informatora Tygodniowego, który przejął również patronat medialny nad prowadzoną akcją, udało się zainteresować udziałem niespodziewanie wiele osób.

Efekt zaskoczył chyba wszystkich, gdyż uczestnicy konkursu zebrali aż 6 766 kg opakowań szklanych.

Konkurs zbiórki opakowań szklanych przeprowadzono w dwóch kategoriach - grupowej i indywidualnej.

W kategorii grupowej konkursu udział wzięło sześciu uczestników:

- Przedszkole Nr 2, z siedzibą przy ul. Czarnieckiego 56,
- Przedszkole Nr 12, z siedzibą przy ul. Kombatantów 1/3,
- Szkoła Podstawowa Nr 1, z siedzibą przy ul. L.W. Maya 11/13,
- Szkoła Podstawowa Nr 12, z siedzibą przy ul. Wiejskiej 29/31,

- Gimnazjum Nr 6, z siedzibą przy ul. Jałowcowej 8,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, z siedzibą przy ul. Majowej 1/13, którzy zebrali łącznie **1 466 kg** opakowań szklanych.

Zajęte miejsce	Jednostka, adres	Ilość zebranych opakowań szklanych	Nagroda
I	Szkoła Podstawowa Nr 1 ul. L.W. Maya 11/13	481 kg	miniwieża firmy TCM <i>ufundowana przez Państwa Kopańskich</i>
II	Szkoła Podstawowa Nr12 ul. Wiejska 29/31	393 kg	odtwarzacz DVD <i>ufundowany przez Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego</i>
III	Przedszkole Nr 12 ul. Kombatantów 1/3	350 kg	aparat cyfrowy <i>zakupiony ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiGW</i>
IV	Gimnazjum Nr 6 ul. Jałowcowa 8	112 kg	nagroda pocieszenia - drobne upominki <i>zakupione ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG</i>
V	Przedszkola Nr 2 ul. Czarnieckiego 56	55 kg	nagroda pocieszenia - drobne upominki <i>zakupione ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG</i>
VI	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy ul. Majowa 1/13	20 kg	-----

W kategorii indywidualnej konkursu udział wzięło 70 dzieci, które zebrały łącznie **5 300 kg** opakowań szklanych.

Przyznano pięć nagród dla dzieci, które zebrały największą ilość opakowań szklanych.

Zajęte miejsce	Imię i nazwisko	Ilość zebranych opakowań szklanych	Nagroda
----------------	-----------------	------------------------------------	---------

I	Piotr Kacperczyk	532 kg	kino domowe <i>ufundowane przez firmę SULO Polska Sp. z o.o.</i>
II	Łukasz Rytych	320 kg	odtwarzacz MP4 oraz drobne upominki <i>nagroda zakupiona ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG</i>
III	Patryk Molęda	312 kg	odtwarzacz MP3 oraz drobne upominki <i>nagroda zakupiona ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG</i>
IV	Natalka Krzanowska	292 kg	odtwarzacz MP3 oraz drobne upominki <i>nagroda zakupiona ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG</i>
V	Jadwiga Magiera	256 kg	słuchawki z mikrofonem oraz drobne upominki <i>nagroda zakupiona ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG</i>

Ponadto w drodze losowania wybrano 33 osoby spośród uczestników konkursu, którym przekazano drobne upominki zakupione ze środków przekazanych przez sponsorów oraz ze środków GFOŚiG.

ZADANIE 8 – Zakup nagród za udział w akcji „SPRZATANIE ŚWIATA”

Dokonano zakupu 20 sztuk pojemników do segregacji odpadów typu „TROJAK”, które stanowiły nagrody dla przedszkoli i szkół za udział w akcji „Sprzątanie Świata 2007”.

Podziału nagród dokonał zespół w składzie:

1. Barbara Misiurska - Naczelnik Wydziału Inżyniera Miasta
2. Leszek Tomczyk - Naczelnik Wydziału Edukacji
3. Joanna Pluta - Inspektor w Wydziale Inżyniera Miasta

Przyjęto następujące kryteria podziału nagród:

- I. w przypadku przedszkoli czynnikiem decydującym o przyznaniu nagrody był sam udział w akcji najmłodszych mieszkańców miasta, przez co doceniono ich zaangażowanie w dbałość o estetykę najbliższego otoczenia,
- II. w przypadku szkół czynnikiem decydującym o przyznaniu nagrody była efektywność sprzątania w przeliczeniu na jednego zgłoszonego uczestnika.

Powyższe działanie ma na celu utrwalenie w dzieciach i młodzieży wiedzy zdobytej w trakcie rodzinnych pikników ekologicznych i przedstawień, które miały miejsce w szkołach i przedszkolach, a także wyrobienie w młodych ludziach nawyku segregowania odpadów komunalnych powstających w domach, co powinno zaowocować w przyszłości zmniejszeniem ilości odpadów pochodzenia komunalnego gromadzonych na składowiskach odpadów.

ZADANIE 9 – Odbiór odpadów po akcji „SPRZĄTANIE ŚWIATA”

Realizacja tego zadania została omówiona wraz z zadaniem 5.

Informacje dodatkowe dotyczące sponsorów oraz nagród rzeczowych ufundowanych przez sponsorów oraz zakupionych za przekazane przez nich środki finansowe.

Środki pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej posłużyły do opracowania i zrealizowania zadań wchodzących w skład programu. Natomiast dzięki pozyskaniu sponsorów, ich szczodrości i zaangażowaniu w sprawy ekologii udało się zebrać wiele nagród rzeczowych oraz 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych).

Dzięki wsparciu sponsorów dysponowaliśmy następującymi nagrodami:

- odtwarzacz DVD – 1 szt.
- kino domowe – 1 szt.
- sadzonki roślin (IRGA) – 160 szt.
- mini wieża firmy TCM – 1 szt.
- aparat cyfrowy – 1 szt.
- odtwarzacz MP4 – 1 szt.
- odtwarzacz MP3 – 10 szt.
- pamięć przenośna – 10 szt.
- myszka optyczna – 1 szt.
- słuchawki – 6 szt.
- płyty CD – 10 opakowań
- zestawy długopisów w etui – 2 szt.
- zegarki – 4 szt.
- koszulki – 86 szt.
- czapki – 120 szt.
- chustki – 50 szt.
- etui na płyty – 5 szt.
- długopisy – 24 szt.
- opaski odblaskowe na rękę – 44 szt.
- notesiki – 50 szt.
- notesy – 30 szt.
- płytki ozdobne – 10 szt.
- kubki – 12 szt.
- maskotki – 19 szt.
- breloczki-maskotki – 146 szt.
- 15 kartonów chipsów oraz słodycze na łączną kwotę 372 zł.

Wyżej wymienione nagrody bardzo wzbogaciły organizowane przez nas rodzinne pikniki ekologiczne. Pozwoliły na przeprowadzenie w trakcie ich trwania każdorazowo kilku konkursów o tematyce ekologicznej z udziałem dzieci. Przyczyniły się również do wzrostu zainteresowania imprezą, co dało się zauważyć podczas cyklu przedstawień o tematyce ekologicznej przeprowadzonych w przedszkolach i szkołach.

Każde dziecko biorące udział w konkursach zostało nagrodzone.

Poniżej wymieniono osoby i firmy, które wyraziły chęć współpracy i przekazały nagrody rzeczowe lub środki finansowe:

1. CHIPITA POLAND Sp. z o.o.
2. SULO Polska Sp. z o.o. Oddział w Tomaszowie Maz.
3. Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o.
4. Zakład Gospodarki Ciepłowniczej Sp. z o.o.
5. „ROLDROB” S.A.

6. Ceramika Paradyż Sp. z o.o.
7. FM MAZOVIA Sp. z o.o.
8. Frito Lay Poland Sp. z o.o.
9. TOMTEX S.A.
10. EZBUD-INTERSTER Sp. z o.o.
11. JOKA Sp. z o.o.
12. Krzysztof Kopański PHP Kopańscy M. i K. Sp.j.
13. Jarosław Bekczyński AB Druk
14. Jerzy Zysiak
Zakład Urządzania i Konserwacji Zieleni s.c.
J. Zysiak, R. Zysiak, I. Święcka
15. Kazimierz Fryziel „NOWY ŚWIAT” FHU